

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

4 december 2007

ONTWERP VAN DECREET

houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2008

AMENDEMENTEN

Zie:

1368 (2007-2008)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nr. 2: Amendementen
- Nr. 3: Verslag van het Rekenhof
- Nrs. 4 en 5: Amendementen

AMENDEMENT Nr. 9

**voorgesteld door de heren Felix Strackx,
Herman De Reuse, Christian Verougstraete,
Thieu Boutsen en Erik Tack**

HOOFDSTUK III

Een afdeling III, bestaande uit een artikel 12bis, toevoegen, die luidt als volgt:

“AFDELING III

*Wetboek der Registratie-,
Hypotheek- en Griffierechten*

Artikel 12bis

In de artikelen 6113 en 212bis van het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten, telkens in het tweede lid, de zin “Aanvullende rechten die op een aankoop werden geheven zijn eveneens van de verrekening uitgesloten.” aanvullen met de volgende bepaling: “met uitzondering van de aanvullende rechten die werden geheven wegens het niet-naleven van de voorwaarden zoals gesteld in artikel 60 van het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten.”.

VERANTWOORDING

Het bekomen van de vermindering van registratierechten tot 5% (het zogenaamde klein beschrijf) is onderworpen aan een aantal voorwaarden die moeten vervuld zijn op het ogenblik van de aankoop. Zo mag o.a. het kadastraal inkomen van de woning niet hoger zijn dan 750 euro. Ook na de aankoop moet de koper aan een aantal voorwaarden voldoen en gedurende een zekere tijd blijven voldoen.

Deze zijn vervat in artikel 60 van het Wetboek der Registratie, Hypotheek- en Griffierechten, dat stelt:

“Het voordeel van de in artikel 53, 1°, bedoelde vermindering blijft alleen dan behouden zo de verkrijger, zijn echtgenoot of zijn afstammelingen zelf de landeigendom uitbaten. Die uitbating dient aangevangen binnen een termijn van vijf jaar ingaande op de datum van de akte van verkrijging en ten minste drie jaar zonder onderbreking voortgezet. Het voordeel van de in artikel 53, 2°, bedoelde vermindering blijft alleen dan behouden zo de verkrijger of zijn echtgenoot ingeschreven is in het bevolkingsregister of in het vreemdelingenregister op het adres van het verkregen onroerend goed. Deze inschrijving moet geschieden binnen een termijn van drie jaar te rekenen van de datum van de authentieke akte van verkrijging en

ten minste drie jaar zonder onderbreking behouden blijven. Evenwel blijft de verlaging verkregen zo niet-nakoming van die voorwaarden het gevolg is van overmacht.”.

Uit het antwoord van de minister op de vraag om uitleg hieromtrent van de heer Karlos Callens op 19 oktober 2004, blijkt dat deze domiciliëring voor samenwoners een individuele verplichting is. Wanneer de eigenaar van een onder het stelsel van het klein beschrijf aangekochte woning, zijn domiciliëring op het adres van de woning beëindigt voor de termijn van drie jaar ononderbroken bewoning voorbij is en zich niet kan beroepen op overmacht, zal hij dus 5% registratierechten (vermeerderd met een boete en de intresten) moeten bijbetalen. De indieners van dit amendement betwisten dit niet: de koper was immers op het ogenblik van de aankoop perfect op de hoogte van deze voorwaarde.

Het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2005 sloot deze aanvullende registratierechten echter ook uit van de meeneembaarheid. Dit lijkt de indieners van dit amendement overdreven. Er bestaan immers tal van redenen waarom eigenaars, weliswaar zonder zich op overmacht te kunnen beroepen, maar toch volledig te goeder trouw, niet aan de voorwaarde van domiciliëring kunnen voldoen of blijven voldoen. Zij worden daarvoor voldoende beboet. Het is nergens voor nodig deze mensen twee maal te bestraffen door deze aanvullende rechten ook nog uit te sluiten van de meeneembaarheid. Tenslotte gaat het hier over 5% van de prijs van een woning, dus over een groot bedrag, wat niet in verhouding staat tot het ‘ontbreken’ van enkele maanden of weken domiciliëring.

Met dit amendement wordt voorgesteld de meeneembaarheid toch te behouden voor deze categorie. Gezien het beperkt aantal gevallen, zal de impact op de begroting zeer beperkt zijn.

AMENDEMENT Nr. 10

**voorgesteld door de heren Felix Strackx,
Herman De Reuse, Christian Verougstraete,
Thieu Boutsen en Erik Tack**

HOOFDSTUK III

Een afdeling IV, bestaande uit een artikel 12ter, toevoegen, die luidt als volgt:

“AFDELING IV

Decreet van 7 juli 2006 houdende vrijstelling van successierechten ten voordele van de langstlevende partner voor de nettowaarde van de gezinswoning

Artikel 12ter

In het decreet van 7 juli 2006 houdende vrijstelling van successierechten ten voordele van de langstlevende partner voor de nettowaarde van de gezinswoning, worden in artikel 3, §2, na het vijfde lid, een zesde en zevende lid ingevoegd, die luiden als volgt:

“In het geval de erflater op het ogenblik van het openvallen van de nalatenschap geen eigenaar is van een gezinswoning, dan wordt gelijkgeschakeld met gezinswoning: de woning die men reeds in eigendom heeft met als doel ze te betrekken als gezinswoning of de bouwgrond die men reeds in eigendom heeft met als doel er een gezinswoning op te bouwen en de constructies die men er reeds heeft opgetrokken met als doel ze in te richten als gezinswoning.

Wanneer de gezinswoning werd verkocht met als doel een andere woning te kopen of te (ver)bouwen als gezinswoning en dit doel werd bij het openvallen van de nalatenschap, minder dan twee jaar na de verkoop van de gezinswoning, nog niet gerealiseerd, dan wordt de vrijstelling van successierechten ten voordele van de langstlevende toegepast op de roerende goederen ten belope van de verkoopprijs van de gezinswoning.”.

VERANTWOORDING

Eerste toegevoegde lid:

Het betreft hier een tekortkoming in de oorspronkelijke tekst van het decreet die weliswaar een klein aantal mensen treft, maar wel op een zeer pijnlijke manier. Met dit amendement, dat overigens perfect past in het concept van het decreet, beogen de indieners deze onrechtvaardigheid recht te zetten.

Gezien het beperkt aantal gevallen zal de impact op de begroting zeer beperkt zijn.

Tweede toegevoegde lid:

Teneinde over financiële middelen te kunnen beschikken, verkopen mensen die een andere gezinswoning wensen aan te kopen of te bouwen, vaak hun gezinswoning alvorens ze overgaan tot de nieuwe aankoop of bouw. Wanneer één van de partners overlijdt tussen het ogenblik van de verkoop van de oude gezinswoning en de aankoop of bouw van de nieuwe, bevat de nalatenschap geen gezinswoning, maar enkel roerende goederen. Het zou onrechtvaardig zijn successierechten te heffen op deze roerende goederen, die voortgekomen zijn uit de verkoop van de gezinswoning. Om een voldoende oorzakelijk verband te leggen tussen de verkoop van de oude gezinswoning en de aankoop of bouw van de nieuwe, wordt een termijn gehanteerd van maximum twee jaar, wat overeenkomt met de termijn voor de meeneembaarheid van de registratierechten.

Gezien het beperkt aantal gevallen zal de impact op de begroting zeer beperkt zijn.

AMENDEMENT Nr. 11

voorgesteld door de heren Felix Strackx,
Herman De Reuse, Christian Verougstraete,
Thieu Boutsen en Erik Tack

HOOFDSTUK III

Een afdeling V, bestaande uit een artikel 12quater tot en met 12septies, toevoegen, die luidt als volgt:

*“AFDELING V**Successierechten**Artikel 12quater*

Artikel 48 van het Wetboek der Successierechten, vervangen bij decreet van 15 april 1997 en gewijzigd bij de decreten van 15 juli 1997, 30 juni 2000, 1 december 2000 en 6 juli 2001 wordt gewijzigd als volgt:

1° na de eerste zin wordt de volgende zin ingevoegd: “Tussen echtgenoten en tussen samenwonenden geldt de volledige vrijstelling.”;

2° in de tweede zin en onder TABEL 1 worden de woorden “tussen echtgenoten en tussen samenwonenden” geschrapt;

3° artikel 48/2 wordt opgeheven.

Artikel 12quinquies

In artikel 54 van hetzelfde wetboek worden in het tweede en vijfde lid de woorden “tussen echtgenoten en tussen samenwonenden” geschrapt.

Artikel 12sexies

In artikel 56 van hetzelfde wetboek worden in het eerste lid de woorden “tussen echtgenoten en tussen samenwonenden” geschrapt.

Artikel 12septies

In artikel 60bis van hetzelfde wetboek worden de woorden “en 48/2” geschrapt.”.

VERANTWOORDING

Op 1 januari 2007 trad het decreet houdende vrijstelling van successierechten ten voordele van de langstlevende partner voor de nettowaarde van de gezinswoning in werking. Hierdoor wordt de vrijstelling van successierechten ingevoerd voor één bepaalde categorie van personen: de gehuwden of samenwonenden die een gezinswoning bezitten, ongeacht de waarde ervan. Nalatenschappen met eenzelfde waarde worden dus verschillend belast naargelang hun samenstelling. Wie geen gezinswoning bezit, betaalt successierechten op de volledige nalatenschap. Naarmate het gewicht van de gezinswoning in de nalatenschap groter is, betaalt de overblijvende partner minder successierechten.

Dit zal de keuzes die mensen in de loop, en vooral op het einde van hun leven maken, ongetwijfeld beïnvloeden. Mensen moeten echter zo vrij mogelijk zijn in hun keuzes en mogen hiervoor niet fiscaal worden gesanctioneerd. Met dit amendement wensen de indieners de ongelijke behandeling van nalatenschappen die dit decreet invoert, ongedaan te maken.

Ze stellen dan ook voor de vrijstelling van successierechten ten voordele van de langstlevende partner uit te breiden tot de volledige nalatenschap. De financiële situatie van Vlaanderen is momenteel van die aard dat deze uitbreiding geen probleem kan zijn.

AMENDEMENT Nr. 12

**voorgesteld door de heren Felix Strackx,
Herman De Reuse, Christian Verougstraete,
Thieu Boutsen en Erik Tack**

HOOFDSTUK III

Een afdeling VI, bestaande uit een artikel 12octies, toevoegen, die luidt als volgt:

“AFDELING VI

Decreet houdende de invoering van een forfaitaire vermindering in de personenbelasting

Artikel 12octies

In het decreet houdende de invoering van een forfaitaire vermindering in de personenbelasting, goedgekeurd

door het Vlaams Parlement op 21 juni 2006 en bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad op 26 september 2006:

- het jaartal 2009 vervangen door 2008;*
- het jaartal 2010 vervangen door 2009.”.*

VERANTWOORDING

De Vlamingen gaan gebukt onder een van de hoogste belastingdrukken ter wereld. De financiële situatie van Vlaanderen is echter van dien aard dat uitbreiding van de forfaitaire vermindering in de personenbelasting, gepland voor het aanslagjaar 2009, een jaar kan worden vervroegd.

AMENDEMENT Nr. 13

**voorgesteld door de heer Koen Van den Heuvel,
mevrouw Hilde Eeckhout
en de heren Jan Peumans en Ludo Sannen**

HOOFDSTUK III

Een afdeling III, bestaande uit een artikel 12bis, toevoegen, die luidt als volgt:

*“AFDELING III**Wetboek der Successierechten**Artikel 12bis*

In artikel 60bis van het wetboek der successierechten wordt §5 vervangen door wat volgt:

“§5. De vrijstelling wordt slechts toegestaan op voorwaarde dat de onderneming of de vennootschap in de twaalf kwartalen voorafgaand aan het overlijden, minstens 500.000 euro aan loonlasten heeft uitbetaald aan werknemers die in de Europese Economische Ruimte tewerkgesteld zijn.

In afwijking van het eerste lid, wordt, indien de onderneming of de vennootschap in de drie jaren voorafgaand aan het overlijden minder dan 500.000 euro aan loonlasten heeft uitbetaald aan werknemers die in de Europese Economische Ruimte tewerkgesteld zijn, de vrijstelling slechts proportioneel toegepast.

De uitbetaalde loonlasten worden beoordeeld op basis van de aangiften vereist voor de sociale wetgeving, of bij ontstentenis aan dergelijke aangiften, voor de fiscale wetgeving. Onder loonlasten wordt verstaan: het gewone basis- of minimumloon of -salaris en alle overige voordelen in geld of in natura die de werknemer uit hoofde van zijn dienstbetrekking direct of indirect van de werkgever ontvangt, alsmede alle socialezekerheidsbijdragen die op dit loon drukken.

De vrijstelling wordt slechts behouden indien de onderneming in de 20 kwartalen na het overlijden een bedrag minstens gelijk aan 5/3e van de loonlasten, betaald in de twaalf kwartalen vóór het overlijden, heeft uitbetaald. Indien en in de mate dat deze loonlasten, betaald na het overlijden, lager zouden zijn, is de belasting tegen het normale tarief evenredig verschuldigd.

Komen niet in aanmerking loonlasten in verband met werknemers die in hoofdzaak huishoudelijke handarbeid verrichten in verband met de huishouding van de werkgever of van zijn gezin of van een bestuurder, zaakvoerder, vereffenaar of van een persoon met een gelijkaardige functie van de vennootschap.

Komen evenmin in aanmerking loonlasten betaald ten voordele van de erflater zelf, diens echtgenoot, en zijn verwanten in rechte lijn, in de mate waarin deze loonlasten 300.000 euro overtreffen voor wat betreft de periode vóór het overlijden, en 500.000 euro voor wat betreft de periode na het overlijden.

De in het tweede en zesde lid vermelde bedragen worden vermenigvuldigd met een coëfficiënt, die wordt verkregen door het gemiddelde van de indexcijfers van hetzij de drie kalenderjaren voorafgaand aan dat waarin het overlijden plaatsheeft, hetzij de vijf kalenderjaren te beginnen met het jaar waarin het overlijden plaatsheeft, te delen door het indexcijfer van de maand december 2007.”.

VERANTWOORDING

Het Europese Hof van Justitie heeft op een prejudiciële vraag over de toepassingsvoorwaarden van het artikel 60bis van het Wetboek der Successierechten, zoals dit van toepassing is in het Vlaamse Gewest, bij arrest van 25 oktober 2007 (nr. C-464/05) het volgende geantwoord: “Bij gebreke van een geldige rechtvaardiging staat artikel 43 EG in de weg aan een belastingregeling van een lidstaat inzake successierechten waarbij de vrijstelling van deze rechten voor familiale ondernemingen niet wordt verleend aan ondernemingen die gedurende de drie jaar vóór het overlijden van de decujus ten minste vijf werknemers in een andere lidstaat tewerkstellen, hoewel deze vrijstelling wel wordt verleend wanneer de werknemers in een regio van eerstgenoemde lidstaat zijn tewerkgesteld.”.

Het Hof overwoog daarbij, in punt 28 van het arrest: “Bovendien behoeft met betrekking tot het argument dat de Belgische regering ontleent aan de noodzaak om de doeltreffendheid van de fiscale controles te verzekeren doordat richtlijn 77/799/EEG van de Raad van 19 december 1977 betreffende de wederzijdse bijstand van de bevoegde autoriteiten van de lidstaten op het gebied van de directe belastingen (PB L 336, blz. 15) niet van toepassing is op de successierechten, slechts te worden opgemerkt dat deze moeilijkheid geen rechtvaardiging kan vormen voor een absolute weigering om de betrokken belastingvoordelen toe te kennen, aangezien de belastingautoriteiten de betrokken belastingplichtigen zelf alle bewijzen kunnen vragen die zij noodzakelijk achten om ervoor te zorgen dat het belastingvoordeel alleen wordt toegekend ingeval op het vlak van de tewerkstelling is voldaan aan de in het nationale recht gestelde criteria (zie in die zin arrest van 11 oktober 2007, Elisa, C-451/05, nog niet gepubliceerd in de Jurisprudentie, punt 98).”.

Het hoeft geen betoog dat het eenvoudig schrappen van de vereiste van lokalisatie van de tewerkstelling in het Vlaamse Gewest, moeilijkheden kan doen rijzen bij de bepaling van wat een werknemer is: dient hiervoor aan de criteria van het Belgische arbeidsrecht dan wel van het arbeidsrecht van de plaats van de effectieve tewerkstelling te worden voldaan? Of van het sociale zekerheidsrecht? Dit is een vraag van Europees recht, waarvoor uiteindelijk alleen het Europese Hof bevoegd is, en dit heeft zich over de vraag niet uitgesproken.

Daarom wordt geopteerd voor een ander criterium, dat zo nauw mogelijk aansluit bij de oorspronkelijke doelstelling van de vrijstelling. De initiële doelstelling van de vrijstelling was de continuïteit van de ondernemingen en de daaraan gekoppelde tewerkstelling over generaties heen te verzekeren. Bij de keuze van dit ander criterium speelt ook het streven naar administratieve eenvoud en uitvoerbaarheid een rol.

De vereiste van een minimum tewerkstelling per jaar of per kwartaal wordt hierbij vervangen door de vereiste van betaling van een minimum bedrag aan loonlasten in de totale periode van drie jaar vóór het overlijden, en in de totale periode van vijf jaar na het overlijden. Daarmee vervalt onder meer de berekening van het voortschrijdend glijdend gemiddelde aantal werknemers.

In de regel wordt de vrijstelling voortaan toegekend voor ondernemingen die tenminste 500.000 euro aan loonlasten uitbetaald hebben in de drie jaren, of juist: in de twaalf kwartalen voorafgaand aan dat waarin het overlijden heeft plaatsgevonden. Het betreft hier kalenderkwartalen, zoals in de sociale zekerheid. Wanneer het overlijden bijvoorbeeld op 5 februari plaatsvindt, eindigt het laatste kwartaal dat wordt meegeteld op 31 december van het jaar voordien.

Als de onderneming of vennootschap minder dan 500.000 euro aan loonlasten uitbetaalde in de relevante periode, dan geldt ook maar een proportionele vrijstelling. Veronderstel dat de uitbetaling van de loonlasten slechts ten belope van 100.000 euro kan aangetoond worden, dan zal maar één vijfde van de nettowaarde, vrijgesteld zijn.

Alleen loonlasten uitbetaald aan werknemers, tewerkgesteld in de Europese Economische Ruimte, komen hiervoor in aanmerking. Voor de plaats van tewerkstelling wordt gelet op de aangiften in de sociale zekerheid, of, mochten deze niet

voorhanden zijn, op de fiscale aangiften. Het is immers niet uitgesloten dat in bepaalde landen de sociale zekerheid geïntegreerd is – of in de toekomst nog geïntegreerd wordt – in de fiscaliteit.

De definitie van loon is overgenomen uit artikel 141 van het EG-verdrag, handelend over het beginsel van gelijke beloning van mannelijke en vrouwelijke werknemers voor gelijke of gelijkwaardige arbeid, lid 2, dat bepaalt: “onder beloning in de zin van dit artikel moet worden verstaan het gewone basis- of minimumloon of -salaris en alle overige voordelen in geld of in natura die de werknemer uit hoofde van zijn dienstbetrekking direct of indirect van de werkgever ontvangt”.

De socialezekerheidsbijdragen, die in België deels ten laste zijn van de werkgever, werden er aan toegevoegd, teneinde tot een eenvormige maatstaf te komen.

Voor de dienstboden wordt niet langer verwezen naar de Belgische wetgeving, maar wordt de definitie van de wet van 3 juli 1978, artikel 5, overgenomen. Er wordt ook gepreciseerd dat arbeid, verricht in het huishouden van een van de bedrijfsleiders van de vennootschap, niet geldt als tewerkstelling.

Lonen, betaald aan de erflater-aandeelhouder zelf of zijn gezin, worden slechts ten belope van maximum 300.000 euro mee in rekening worden genomen. In sommige landen kan bijvoorbeeld de directeur-grootheidhouder als werknemer van zijn bedrijf beschouwd worden. Het is uiteraard niet de bedoeling dat hij dan ook als begunstigde van de loonlast wordt meegeteld met het oog op het bekomen van de vrijstelling van successierechten op familiale ondernemingen.

De formule van het glijdend gemiddeld aantal werknemers – zoals dit wordt gedefinieerd in het huidige artikel 60bis – vervalt. Voortaan wordt alleen nog gelet op de totale loonlasten van de onderneming in de periode van vijf jaar – of juist: 20 kwartalen – na het overlijden. Ook hier gaat het om kalenderkwartalen. Wanneer het overlijden plaatsvond op 5 februari dan wordt het kwartaal van het overlijden zelf, in dit geval aanvangend op 1 januari, meegenomen als periode van betaling na het overlijden.

Na het overlijden moet het niveau van loonuitkeringen globaal gezien behouden blijven, zoniet is er proportionele terugname. Desgevallend worden beide terugnemingen samen toegepast.

Veronderstel dat een onderneming 200.000 € uitbetaald heeft in de periode van 12 kwartalen vóór het overlijden. De vererfde netto-waarde zal dus vrijgesteld zijn voor 200.000/500.000ste. In de periode van 20 kwartalen na het overlijden wordt moet in principe $5/3$ van 200.000 = 333.333 € aan loonlasten uitbetaald worden. Indien slechts 300.000 € wordt uitbetaald, zal de vrijstelling verder beperkt worden tot:

$$200.000/500.000 \times 300.000/333.333 = 36\%.$$

In abstracto zal de vrijstelling dus gelijk zijn aan:

$$LMV/500.000 \times (LMN / (LMV \times 5/3))$$

waarbij

LMV = loonmassa in de twaalf kwartalen voor het overlijden

LMN = loonmassa in de 20 kwartalen na het overlijden.

De laatste alinea van het nieuwe artikel 60bis tenslotte voorziet een indexatie, en desgevallend desindexatie, van de vermelde minimumbedragen.

De inwerkingtreding van dit nieuwe systeem is voorzien op 1 november 2007, dit betekent dat voor alle overlijdens die plaatshebben vanaf deze datum de vrijstelling kan verleend worden wanneer – naaste alle andere grond- en vormvoorwaarden – de voorwaarden zoals omschreven in het hierbij aangepaste artikel 60bis, §5, zijn voldaan.

Naast de vervanging van de vereiste van tewerkstelling van een minimum aantal werknemers door de vereiste van betaling van een minimum bedrag aan loonlast wordt nog een toekomstige beperkte aanpassing doorgevoerd.

Wanneer een proportionele vermindering wordt toegekend conform de huidige regelgeving (omdat de onderneming slechts één, twee, drie of vier in het Vlaamse Gewest tewerkgestelde werknemers telt, en dus niet het vereiste minimum van vijf werknemers bereikt) dan wordt de vrijstelling slechts toegekend en blijft ze slechts behouden voor zover gedurende vijf jaar na het overlijden de aandelen of de vorderingen blijven toebehoren aan de erfgenamen die de vrijstelling genoten. En wanneer een erfgenaam in de periode van vijf jaar komt te overlijden, blijft de vrijstelling slechts behouden voorzover diens aandeel in rechte lijn of tussen echtgenoten wordt vererfd. Deze dubbele voorwaarde bestaat niet wanneer de vrijstelling volledig wordt toegekend. Hiermee worden erfgenamen die aandelen in of vorderingen op een kleinere onderneming hebben verworven, geconfronteerd met beperkingen die niet voor de grotere ondernemingen worden opgelegd. Het onderscheid valt moeilijk te verklaren en daarom wordt met de voorliggende tekst dit vervreemdingsverbod geschrapt.

AMENDEMENT Nr. 14

**voorgesteld door de heer Koen Van den Heuvel,
mevrouw Hilde Eeckhout
en de heren Jan Peumans en Ludo Sannen**

Artikel 53

In het eerste lid, voor het eerste streepje, een streepje invoegen, dat luidt als volgt:

“– *afdeling III Wetboek der Successierechten van hoofdstuk III Fiscaliteit dat uitwerking heeft met ingang van 1 november 2007.*”.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij amendement nr. 13.
